

Klimatrådsmöte 25 september 2024

Närvarande

Ledamöter i Klimatrådet som närvarade på mötet

Brittis Benzler, Landshövding, ordförande i Klimatrådet

Agne Bengtsson, Elmia

Esbjörn Karlsson, Skanska

Gunnar Holmstedt, Kanadevia Inova Jönköping Biogas

John Wibrand, Swegon

Reine Johansson, HSB Göta

Therese Petersson, Sävsjö kommun

Veronika Johansson, Region Jönköpings län

Ulrica Björnhag, LRF

Jane Ydman, Region Jönköpings län

Kristine Hästmark, Gnosjö kommun

Magnus Olsson, Länsförsäkringar Jönköpings län

Ulrika Strömberg, Husqvarna

Susanne Wahlström, Habo kommun

Tommie Ekered, Region Jönköpings län

Ledamöter i Klimatrådet som hade förhinder och inte deltog i mötet

Gert Jonsson, Vaggeryds kommun

Pia Odin, Värnamo energi

Johan Thor, Friskis och svettis

Anna Werbitsch Arnell, Träcentrum

Mona Forsberg, Jönköpings kommun

Patrik Andersson, Garo

Eva Gipperth, Jönköping University

Fridolf Eskilsson, Jönköping Energi

2024-09-25

Anders Gunnarsson, RagnSells
Tobias Pettersson, Värnamo kommun
Sara Lindberg, Nässjö kommun
Cecilia Löf, Atteviks
Per Åkerblom, Försvarsmakten
Andreas Georgii, Castellum
Emilie Walfridsson, Region Jönköpings län
Mats Holmstedt, Tranås kommun
William Axelsson, FC gruppen

Adjungerade och föredragande

Natalia Jones, Energikontoret, föredragande
Jonas Rylander, Sporda, föredragande
Charlotte Andersson, Länsstyrelsen, föredragande
Jesper Agrelus, Länsstyrelsen, föredragande
Catarina Kristensson, Länsstyrelsen, föredragande
Emma Willaredt, Länsstyrelsen
Marianne Badman, Länsstyrelsen, föredragande
Ruth Svensson Andersson, Länsstyrelsen, föredragande
Annsofie Sarenäs, Tranås kommun, föredragande via länk
Ellen Rohdin, Länsstyrelsen, praktikant
Helena Liljergren, Länsstyrelsen, sekreterare

2024-09-25

Dagordning

(i)= information och diskussion, (s)=ställningstagande

1. Mötet öppnas och inledning	Ordförande
2. Föregående mötesanteckningar	Ordförande
3. Klimat- och sårbarhetsanalys - risker, sårbarheter och möjligheter med ett förändrat klimat (i)	Charlotte Andersson Annsophie Sarenäs
4. Sporda – klimatprisvinnare 2023 (i)	Jonas Rylander
5. Klimatpriset 2024 (i+s)	Jesper Agrelius
6. Informationspunkter	
a. Plusenergiforum	Natalia Jones
b. Utveckla regional energiplanering	Catarina Kristensson
c. Klimatveckan – lägesrapport	Jesper Agrelius
d. Uppföljning av åtgärder	Catarina Kristensson
e. Kommunikation – nytt koncept	Ruth Andersson Svensson/Marianne Badman
7. Övriga frågor	
8. Summering och avslutning	Ordförande

Punkt 1. Inledning

Landshövding Brittis Benzler hälsar välkommen. Presentationsrunda genomfördes.

Magnus Olsson, Länsförsäkringar, anmäler en punkt om skyfall under punkten övrigt. Dagordningen fastställs, med den övriga frågan som tillägg.

Punkt 2. Föregående mötesanteckningar

Angående utlysningen från Formas som diskuterades under föregående möte så har Värnamo kommun skickat in en ansökan. Projektet handlar om cirkulära möbelflöden. Närvarande ledamöter känner inte till några ytterligare projekt som har lämnats in från länet.

2024-09-25

På föregående möte diskuterades vikten av att manifesteras Klimatrådet. På frågan om det finns några exempel på detta svarar närvarande ledamöter följande:

John Wibrand, Swegon, ska delta i en Klimatpitch under Klimatveckan. Företag får då möjlighet att presentera sina klimatsmarta lösningar och produkter.

Ulrica Björnhag, Hagshultskossorna och LRF kommer att delta i panelsamtal under Klimatveckan.

Ulrika Strömberg, Husqvarna berättade att Husqvarna också kommer att delta på panelsamtal under Klimatveckan genom representant Calle Medin från Husqvarna. Det pågår dessutom internt arbete med sustainability and innovation.

Inga övriga synpunkter eller frågor. Anteckningarna fastställs.

Punkt 3. Klimat- och sårbarhetsanalys

Charlotte Andersson på Länsstyrelsen, som är klimatanpassningssamordnare presenterar punktens innehåll. Två presentationer av klimat- och sårbarhetsanalyser ges. Annsofie Sarenäs, Miljöstrateg i Tranås kommun som berättar om hur de har arbetat med att ta fram en kommunal klimat- och sårbarhetsanalys. Charlotte Andersson, Klimatanpassningssamordnare på Länsstyrelsen berättar om arbetet att ta fram en regional klimat- och sårbarhetsanalys för Jönköpings län.

Sammantaget så kommer det att bli varmare, torrare och blötare i länet. Torrare på östra sidan av länet, blötare i västra delen av länet.

Jönköpings län är topprankade för riskområden. Det finns bland annat problem med ras och skred och utmaningar kring stora vattendrag. Sannolikheten för den värme som var under 2018 har dubblats. Vi kan vänta oss mer extremväder. Vi har problem och stora risker i länet, men kan göra saker åt det. Förändringarna i klimatet kan påverka både på person- och samhällsnivå.

2024-09-25

Annsofie Sarenäs, Miljöstrateg i Tranås kommun

Bakgrunden till arbetet med en klimat- och sårbarhetsanalys är åtgärdsprogrammet Anpassning till ett förändrat klimat 2021 – 2025. Arbetet började hösten 2022. Analysen har presenterats på alla förvaltningar. Nästa steg är att ta fram en handlingsplan och fastställa den politiskt. I analysen har nio åtgärder tagits fram, som blir grunden till det fortsatta åtgärdsarbetet. Dessa är:

1. Inventera lokaler och byggnader
2. Använda lokalerna på bästa sätt
3. Anpassa träd och växter till ett nytt klimat
4. Lokal avfallshantering av jord förorenad med invasiva arter
5. Analysera skyfallskarteringen
6. Öka antalet naturbaserade lösningar för dagvatten
7. Bygga ut dagvattennätet (stort arbete som väntar framöver).
8. Samordna arbetet med klimatanpassning
9. Finansiering för klimatanpassningen

Listan med de nio åtgärderna har skickats till alla förvaltningar och bolag som har fått frågan "Vad behöver de göra inom 1–10 år?" Sista svarsdag är i oktober. Bra med genomlysningen som har gjorts, nu pratar man om frågan mer.

Se bifogad presentation med bilder.

Charlotte Andersson, Klimatanpassningssamordnare

Charlotte visar hur långt arbetet med den regionala analysen kommit. Nästa steg när analysen är klar blir att ha fokus på åtgärder, det arbetet börjar 2025.

Vart femte år ska Länsstyrelsen ta fram en ny klimat- och sårbarhetsanalys (KSA) för Jönköpings län som visar risker, sårbarheter och möjligheter för länet med ett förändrat klimat. Fokus i analysen är att identifiera påverkan och kombinationseffekter.

Det preliminära resultatet av insamlat material har hittills grupperats i sju kategorier. Följdfrågor kan komma till Rådet i insamlingen. De sju kategorierna med risker är följande i kursiv text. Mer ingående förklaringar finns med i dagordningen inför mötet.

2024-09-25

- *Akuta samhällsstörningar / infrastruktur och distribuering av tjänster* innefattar sådant som har koppling till samhällsviktig verksamhet/infrastruktur, beredskap och akuta händelser.
- *Miljö och naturvård* inkluderar även den bebyggda miljön och förvaltning av tekniska anläggningar och infrastruktur.
- *Ekosystem och artsammansättningar*. En del arter kan utrotas och andra kan gynnas.
- *Resurstillgång* innefattar primärproduktion, handel och industri samt redundans och självförsörjning.
- *Regional utveckling*, risker blir mer intensiva och mer förekommande. Nya krav i regelverken, svårare med fysisk planering.
- *Fysisk och psykisk hälsa* påverkas med. Fysiskt i värsta fall dödsfall, psykiskt exempelvis oro.
- *Sociala utmaningar och hinder för anpassning*, vad gör samhällsförändringar med vår handlingsförmåga. Förändringarna påverkar olika grupper olika mycket.

Analysfasen som nu pågår kommer att resultera i en rapport som utgör ett kunskapsunderlag för alla att använda. Avstämning sker december-januari.

Efter presentationer vidtog gruppdiskussioner.

Frågor till diskussionen

1. Känner ni igen er i den regionala analysen, är det något som saknas, och i så fall vad?
2. I och med ett förändrat klimat, vad ser ni för konsekvenser för:
  - a. näringslivet?
  - b. offentlig sektor?
  - c. livsmedelsproduktion/jordbruk/skogsbruk?

Redovisning av gruppdiskussionerna:

- Troligen är skillnaderna små sett till riket. Av det som visats saknas möjligheter. Finns det möjligheter inom området så kan de gärna tas med.

2024-09-25

- Privatpersoner saknades i analysen. De var framför allt de som påverkades i somras. Ser också gärna att avsnitt om klimatflyktingar kommer med. Saknade även en del om problematik med värme.
- Kommunerna har arbetat med detta i många år. Intressant att se detta ur ett övergripande perspektiv. Vi känner till läget, men vi är nyfikna på nästa steg.
- Ökad dödlighet gäller också för djur. Det är större problem med värme än med kyla. Önskar se mer om värme i analysen. Det kostar mer att kyla än att värma. Kommer det finnas tillräckligt med el när vi behöver kyla exempelvis? Ser gärna avsnitt om elbristen över lag.

Fortsatt arbete

Efter den pågående analysfasen kommer spridningsfasen som kommer att påbörjas under 2025.

Punkt 4. Sporda – förra årets klimatprisvinnare

Jonas Rylander presenterar sig och Sporda Nonwoven, 2023 års klimatprisvinnare. Sporda Nonwoven tillverkar textila material. Företaget återanvänder material framför allt från pet-flaskor och tillverkar bland annat ljudabsorbenter som används i fordons- och möbelindustrin.

Huvudanledningen är att minska CO₂-utsläppen. Att vara först med något är inte enkelt. Jonas gör medskicken att det behöver underlättas med användning av återvunnet. 100 procent cirkulärt står mot 100 procent kontrollerat. Det är svårt att få det 100 procent kontrollerat. Volymkonsumtionen av textilier behöver minska och det behöver också göras enklare för återbruk samt för att stimulera lagningstjänster.

Punkt 5. Klimatpriset 2024

Jesper Agrelius presenterar årets nominerade för klimatpriset 2024.

I år är det 14 nominerade och det är ungefär lika många nominerade som 2023. Det är relativt bra spridning i typ av organisationer och insatser. Dock färre jordbruk i år, och mer industrier.

2024-09-25

Beredningsgruppen har lämnat förslag till ställningstagande för vinnare och hedersomnämningen.

I år delas Klimatpriset ut på residenset den 15 oktober dit alla nominerade hälsas välkomna. Nytt för i år är att alla nominerade kommer att få ett diplom.

Nomineringarna diskuterades gruppvis.

Ställningstagande

Rådets ställningstagande om vinnare och hedersomnämning är hemligt fram till utdelningen och mötesanteckningarna kompletteras därefter med rådets ställningstagande.

Punkt 6. Informationspunkter

a) Plusenergiforum (Natalia Jones)

Den 22 november arrangeras Plusenergiforum 2024 av Energikontor Norra Småland. Fokus för dagen är framtidens energisystem. Jonas Birgersson kommer att föreläsa om framtida energisystem. Det kommer också att ingå panelsamtal. Anmäl er gärna!

b) Utveckla regional energiplanering (Catarina Kristensson)

Den 30 maj pratade vi om arbetet med att utveckla regional energiplanering. Rådet ställde sig bakom arbetsmodellen och arbetet har fortsatt efter rådets möte i maj.

Klimat- och energistrategin ska revideras och i revideringsarbetet pågår det nu tematräffar. På träffarna deltar offentlig sektor och näringslivet. Referensgruppen har möte den 7 oktober, däri ingår representanter från rådet. Vid nästa rådsmöte den 5 december kommer förslag till reviderad klimat- och energistrategi att diskuteras.

c) Klimatveckan – lägesrapport (Jesper Agrelius)

Årets program har satt sig, men vi välkomnar fler aktiviteter. Klimatveckan har i år temat "Klimatsmart och robust – en hållbar framtid tillsammans". Den äger rum v. 42. Fram till nu

2024-09-25

är det aktiviteter varje vardag och lördag, ännu inte någon aktivitet på söndag. Bra fördelning bland arrangörer.

Programmet finns på www.klimatradet.se/klimatveckan

Ledamöterna uppmanas att anmäla sig och att sprida infon vidare. Klimatkonferensen bör få fler anmälda än vad anmälningssläget indikerar nu (cirka 80 personer).

d) Uppföljning av åtgärder (Catarina Kristensson)

Åtgärderna i åtgärdsprogrammen följs varje år upp. Länsstyrelsen gör en sammanfattning och analys av åtgärdsuppföljningen. En del av det som görs syns inte i uppföljningen, men det sker ändå. Vi behöver dock öka takten.

e) Kommunikation – nytt koncept (Ruth Svensson Andersson /Marianne Badman)

Länsstyrelsen presenterar ett nytt kommunikationskoncept för Klimatrådet Jönköpings län. Bakgrunden är behovet av att öka kommunikationen och säkerställa en gemensam bild av Klimatrådet Jönköpings län. Det nya materialet ska kunna användas av alla.

Bilder visas på det nya konceptet/PPT-presentationen. Presentationen fick positiv feedback av de närvarande ledamöterna. Presentationen kommer att finnas tillgänglig på Klimatrådets webbplats: <https://www.klimatradet.se/>.

Punkt 7. Övriga frågor

Magnus Olsson, Länsförsäkringar Jönköpings län lyfter hur de senaste skyfallen har påverkat och ger siffror på detta utifrån Länsförsäkringars aspekt. Skyfallen under sommaren (10 juli) har lett till 1000 skador i länet. Det innebär en kostnad på cirka 100 miljoner kronor. Den 29 augusti skedde mer skyfall, vilket innebär ytterligare cirka 14 miljoner kronor i kostnad. Ackumulerat med olika skador i länet uppgår kostnaderna till cirka 200 miljoner kronor. Vi behöver samverka för att arbeta med detta och det är inte bara monetära skador.

2024-09-25

Punkt 8. Summering och avslutning

Tre ledamöter utses till att dela ut hedersomnämningarna inom Klimatpriset den 15 oktober. John Wibrand, Swegon. Reine Johansson, HSB Göta och Susanne Wahlström, Habo kommun.

Nästa möte är eftermiddagen 5 december på Länsstyrelsen.

Datumen för 2025 års fyra möten är utskickade. Återkoppla till Länsstyrelsen, om något av dessa inte fungerar.

Ordföranden tackade för aktivt deltagande, diskussioner och inspel från mötesdeltagarna och avslutade mötet.

Ordförande: Brittis Benzler, landshövding Jönköpings län

Sekreterare: Helena Liljergren, Länsstyrelsen

2024-09-25

Bilaga 1. Klimatpriset 2024

Jesper Agrelius presenterar årets nominerade för klimatpriset 2024.

I år är det 14 nominerade och det är ungefär lika många nominerade som 2023. Det är relativt bra spridning i typ av organisationer och insatser. Dock färre jordbruk i år, och mer industrier.

Beredningsgruppen har lämnat förslag till ställningstagande för vinnare och hedersomnämningen.

I år delas Klimatpriset ut på residenset den 15 oktober dit alla nominerade hälsas välkomna. Nytt för året är att i år kommer alla nominerade få ett diplom.

Nomineringarna diskuterades gruppvis.

Rådets ställningstagande om vinnare och hedersomnämning är hemligt fram till utdelningen och mötesanteckningarna kompletteras därefter med resultatet.

Brittis håller i röstning för att utse vinnare och hedersomnämningen. Rådets ställningstaganden blir efter handuppräkring:

Ställningstagande

Klimatrådet utser Vaggeryds energi & Waggeryd cell till vinnare av Klimatpriset 2024 framför Bäckadalsgymnasiets skolgarderob.

Klimatrådet utser hedersomnämningen till följande nominerade:

- Bröderna Wigells stolsfabrik
- Bäckadalsgymnasiets skolgarderob
- Lundbergs pressgjuteri